

Niðurstøða á ráðstevnunni um fiskiðnaðin:

Ikki neyðugt við fleiri kortleggingum

— tá tað snýr seg um arbeiðsumhvørvið í fiskiðnaðinum, ístaðin eigur at vera granskad í framtíðar vinnuni innan fiskiðnaðin — fyri arbeiðsfólkið og iðnaðin sum heild

— Hetta segði Tage Søndergård Kristensen, samfelagsgranskari í Danmark, sum tók saman um og gjørdi niðurstøðu, tá ráðstevnan endaði, hósdagin 24. september í Norðurlandahúsinum.

Ikki nóg mikið at gera kanningar

— Tað er ikki nóg mikið at gera kanningar, leggja granskningarúrslit fram o.s.fr., eins og tosa um og finnst at tí, sum verður lagt fram. Ein niðurstøða skal gerast, so fyrimunir og vansar kunnu lýsast á sakligum grundarlag, segði Tage Søndergård Kristensen.

Á ráðstevnunni kom mangt og hvat fram, sum lýsti arbeiðsviðurskiftini hjá hesum yrkisbólki, eins og samrøður millum stevnufólkið og uppskot um loysnir somuleiðis góvu ábendingar um, hvussu umhvørvið kundi gerast øðrvisi og betri.

Tað hevði verið gagnligt fyri arbeiðsgongdina, um bonusskipan o.a. lónar-

skipanir, sum raka arbeiðsfólkið persónliga, kundi verið broytt.

Eisini var greitt á ráðstevnunni, at óstöðugt, skiftandi arbeiðstíðir og bonusskipanin, økja um arbeiðsbyrðuna, soleiðis at tá litil fiskur er, verður arbeiðið við meira ferð enn vanligt. Her er tað møguleiga ein loysn at royna fyrbrigdið »jobrotation«, t.v.s. at einstaklingurin fær skiftandi arbeiðsuppgávur á virkinum.

— Tø kravst, at fólk fáa upplæring eina tíð og fastlønarskipan, eins og tað hevur vist seg umráðandi aðrastaðni, at arbeiðsfólkið er samt um tað, sum skal broytt í hesum føri.

Framtíðar fiskiðnaðurin

— Vit vita, at framtíðar teknologin fer at broyta arbeiðsumhvørvið í fiskiðnaðinum. Tí er tað neyðugt at útbúgva fólk, so tað er ført fyri at taka avbjóðingarnar, hetta er eins umráðandi og tað er at finna nýggjar leiðir innan

fiskiúrdrætt av ymsum slag, sum vit eisini vita er framtíðin.

Viðvikjandi arbeiðsumhvørvinum, so er óljóð frameftir ein hóttað mót arbeiðsfólkunum á virkinum. Hetta er trupulleiki sum skarar fram um so mangt annað, ið er umráðandi at fáa gjørt nakað munagott fyri at broyta.

Kanningar prógva, at fólk fáa hoyriskaðar tá óljóðið fer upp um 80dB, og at hetta hevur stress og aðrar vansar við sær.

— Tað er av stórum týðningi, at fólk sjálvi gera vart við hendan vandan, so óljóðkeldurnar kunnu tipast — helst so nær kelduni, sum gjørligt.

Kanningar hava eisini vist, at tað gíggjarliga er ein fyrimunur at minka um óljóðið á arbeiðsplássinum, so hetta er grundgeving, sum allir partar eiga at góðtaka.

Hita/kulda ávirkanin

— At munurin millum hita og kulda er stórir á

flakavirkjum, er eingin loyna. Fyri at bota um hesar trupulleikar kom fram, at tað munar, um ymsu arbeiðsøkini á virkinum verða býtt sundur í hvør sinum høli, so minst møgulig gjøgnumgongd ella ferðsla er til og frá. Óneyðugt er at hava hál og slavin gólv allastaðni, sum er tann størsti vansin til stóra hitamunin.

Har fólk hava fastlæsta, stillstandandi arbeiðs- stöðu er umráðandi at minka um gjøsturin, eins og arbeiðsfólkið letur seg í eftir umstøðunum. Her kom fram, at eitt nú felagði fyrri sláturarbeiðarar í Danmark hevur gjørt yvirilt yvir, hvussu fólk skulu lata seg í, og at henda uppskrift eins væl kann nýtast til arbeiðs- klæði á flakavirki.

Tað er umráðandi at granska meira um ávirkanina av kulda og gjøstri, sum gevur sjúkurl — eitt nú krim, undirlivsbruna

og mánasjúkupínu, ið kvinnur á flakavirki hava í størri mun enn á øðrum arbeiðsplássum.

Ovurviðkvæmi

Annar vansi í fiskiðnaðinum eru trupulleikar av ovurviðkvæmi ella eksem, sum sýnast at vaksa al- samt í hvørjum. Hetta kemur serliga til sjóndar í flakaskeringini, har fólk koma beinleiðis í samband við rávørna. Upplýst varð eisini, at munur er á flatum og rundum fiski, og at okkurt bendir á, at trupulleikarnir vóru mestir, um fiskurin ikki var heilt feskur. Hvussu eksem og fiskasemja bór- ust saman, er ikki reiðiliga greitt, men her eiga kann- ingar at gerast, sum lýsa hendan trupulleika.

Niðurstøða

Ráðstevnan visti, at ikki er neyðugt við fleiri kort- leggingum av fiskiðnað- inum sum arbeiðspláss, men har afturimóti er tað umráðandi at granska við- ari í ymsum fyrbrigdum, sum mynda seg í arbeiðs- umhvørvinum.

— Vit hava fyri neyðini at vita meira um t.d. hvussu arbeiðið innan fiskiðnaðin ávirkar ein- staklingin yvir longri tíðarskeið, hvussu ovur- viðkvæmi kann fyrbrig- ast, hvussu hiti/kuldi á- virkar fólk, eins og hvussu kuldi og gjøstur kann fá- ast burtur úr arbeiðs- umhvørvinum ella minkast um í størri mun enn higartil.

Granskning og menning

— Tað er avgjørt eisini umráðandi at taka støðu til framtíðar teknologisku menningina og hvussu hon fær ávirkan á ein- staka menniskja. Her er neyðugt at veita arbeiðs- fólkunum útbúgving, so tey kunnu mennast, eins og lónarviðurskiftini eiga at verða tikin upp til við-

gerðar. Vit góðtaka at pro- duktmenning er ein sjálv- fylgja, men tað eigur at vera eins náttúrligt at stinga út í kortið, hvussu menniskjað í iðnaðinum skal trivast frameftir.

Tage Søndergård Kristensen endaði sína niðurstøðu við at leggja fram uppskot um næstu ráðstevnu á hesum øki. Hon skal vera um trí ár, antin í Íslandi ella Noregi. Hann legði fram, at ein ar- beiðsbólkur innan lónar- skipanir skuldi setast, eins og uppskot um skip- an av einum »mynstur- flakavirki«.

I Noregi hevur verið upp á tal at stovna eitt royndar flakavirki, har møguleiki skal vera fyri at granska í hesum yrki. Hetta tiltakið vann tverri ikki frama í Noregi.

Tage Søndergård Krist- ensen helt fyri, at tað hevði verið ein loysn at skipa fyri slíkum royndar flakavirki á Norðurlensk- um grundarlag, har grunnar innan felags- skapin kunnu veita stuð- ul.

Enn er ikki greitt, hvar næsta ráðstevna verður, men umboð úr Íslandi kannaði málið beinan- vegin. Her kom fram, at ráðstevnan ikki kundi vera í Reykjavík, tá teir just í somu døgum skipa fyri øðrum stórum tiltaki.

Eli Davidsen, stjóri á Arbeiðseftirlitinum í Fø- oyum, átók sær uppgáv- una at seta seg í samband við systrafelagsskapirnar í hinum Norðurlöndum. Aðlanin er at stovna ein arbeiðsbólk, sum skal ar- beida viðari eftir teimum uppskotum, sum Tage Søndergård færd fram í niðurstøðu síni.

